

SZARVAS

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Nagytemető utca 519.

Nagy M. könyvnyomda.

Hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Égész év. e 5 ft. — kr. —

Felelve... 2 ft. 50 kr. —

Negyedévre 1 ft. 25 kr. —

Ez es szám ára 5 kr. —

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6-8. Budapesten: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schwarcs Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Hausenstein és Voller (Jaulus Gyula) Dorottya-utca 8. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Ruder ügyökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 1. Tenzer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrachy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

A közigazgatási bizottság ülése

Jelenvoltak: Tallian Béla főispán elnökle alatt Dr. Fábry Sándor főegyző, Jancsovics Péter árvaszéki elnök, Oláh György t. főügyész, Dr. Kovács István főorvos, Liszy Viktor kir. ügyész, Csák György kir. pénzügyigazgató, Bánhegyi István kir. tanfelügyelő, Haviar Lajos kir. mérnök, mint az államépítészeti hivatal főnöke, Steinek-Gábor kir. főmérnök, mint a gyulai kir. folyammérnökség főnöke, Dr. Hajnal István, Jantsovits Emil bizottsági tagok, Weinkheim Géza gróf, Vidovszki János, Ladics György, Terényi Lajos, Keller Imre és Szabó János bizottsági tagok.

A rendszerinti alispáni havi jelentés, tárgyalása során a közel-múltban elhalt Kossuth Lajos hervadhallan érdemeit és emlékét jegyzőköny-

vileg megörökíteni határozta a bizottság — a jelentés egyebekben tudomásul lett véve.

Ülés megnyitása alkalmával elnöklő főispán bemutatja a közig. bizottság ülésén most első ízben résztvevő új kir. pénzügyigazgató Csák Györgyöt, ki is éljenzések között ajánlja magát a bizottság jóindulatába, igérvén részéről is, hogy törekvése leendő bizottsággal összhangban működni és elődje elveit követni.

A Hármaskörös holt kanyarjainak a nyár folyamán friss vízzel ellátása iránt szükséges előintézkedéseket a bizottság megtette.

Balázs Mihály, Zdolik Mátyás és Váci Ferencz, volt kórházi ápoltak után felmerült gyógyköltségek biztosítása végett, nevezettek ingatlanaira a biztosítása végrehajtás elrendeltetett.

A Csaba községi virilis névjegyzék kiigazítása tárgyában Laczky A.

b. csabai lakos felebbezésének heladatván, nevezett felebbezőnek a névjegyzékben az öt megillető sorrendben leendő felvétele elrendeltetik.

A pénzügyigazgatóságnak az adóügyek állapotáról szóló rendszerinti havi jelentése — mely szerint az egyenes állami adók mu't havi befizetésének, a múlt esztendő hasonló havi befizetésekkel szemben 3246 frt 62 kr. a hadmentességi-adónál pedig 1236 frt 28 kr.-ral mutatkozik kedvezőbb eredmény, — tudomásul vétetik.

P-Földváron 24 frt 90 kr., Csabán 2 frt 58 kr. Endrődön 224 frt 49 kr., Kondoroson 50 frt 67 kr. és Csorváson 17 frt, több különféle nemű adóhátrálék tartozások, — mint behajthatlanok — törlése elrendeltetett.

Reisz Jakab csabai lakos adója ügyében be adott fellebbezése, a m. kir.

TÁRCZA.

Kossuth és kora.

Sirba tettük, de soha el nem felejtjük Kossuth Lajost, ki oly fényes betűkkel írta be nevét hazánk történetének könyvébe és a magyarok millióinak szívébe, kiket szabad néppé, szabad nemzeté tett. Kétszeres érdemklődéssel bír tehát most az a könyv, mely az Atheneum r. társulat kiadásában most megjelent, midőn még Kossuth Lajos frissen hantolt sirjánál állunk. Ennek a derék könyvnek a címe Kossuth és kora, szerzője Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt tagja és a képviselőház jegyzője. Ez a könyv jellemrajz és korrajz, mely Kossuth Kajosnak a történelemben párrallanul álló nagy alakját politikai és államférfiai jellemét a neve körül szövődött nagy események láncolatában tünteti fel.

Ez a könyv tehát egy valóságos dráma, a melynek hőse Kossuth Lajos és környező csoportosulnak annak a nagy idők cselekményeinek szereplői. Ez a könyv egy nagy történelmi festmény, akár mint Munkácsy »Honfoglalása«, a melynek főalakja, az ábrá-

zolt eseménynek központja, Kossuth Lajos, a többi valóban csak háttér ezen óriási történelmi alak mellett. Csakhogy ezen a nagy történelmi festményen ábrázolt drámanak különös értéket kölcsönöz, hogy nem költemény, hanem megtörtént valóság. Nem a költő, hanem a tárgyilagos, minden sorában hűséges történetíró szólal meg benne, ki kritikailag megrostált, lelkiismeretesen összeállított és tapintatos történetírói kézre valló érzékkel gybeállított történelmi adatokból szerkesztett mozaikszerű képben tünteti fel Kossuth Lajost és korát, kezdve a monoki bölcsőtől, a turini koporsóig és a ke-repesi-uti temetőbeli sirig.

Ha kezünkbe vesszük ezt a 350 lapra terjedő, díszes nyomtatásban kiállított könyvet, első gondolatunk minden esetre az, hogy biz ez a Hentaller Lajos könyve meg lehetős vékony kivonata lehet Magyarország átalakulása és az 1848-49-iki szabadságharcz, valamint attól fogva Kossuth haláláig terjedő időszak történelmének, a melyről immár egész könyvtárakat írtak össze. Nemcsak a szoros értelemben vett történelmi munkák rugnak száz és száz kötetre, hanem egymást érik az Emlékiratok ama nagy idők embereinek, Kossuth kortársainak

tollából. De maga Kossuth Lajos is számtalan politikai levelében, nyilatkozatában, elbeszéléseiben, különösen pedig a hat testes kötetre rugó leltáim az emigrációból című epochalis munkájában kibányászhatatlan adatok birtokába juttatta a történetbuvárt Kossuthra és korára vonatkozólag. De ha átolvassuk figyelemmel Hentaller Lajosnak Kossuth és kora című most megjelent könyvét, rögtön elismerjük erről a könyvről azt, hogy valóban számottevő forrásmunka, mely első helyet és első rangot kövelel magának a Kossuthról írt, kötetekre menő élet- és jellemrajzok sorában, a melyek különböző alkalmakkor, különböző szempontokból, más és más célzattal írtak a legnagyobb és a legzseneálisabb magyar emberről, Kossuth Lajosról. Ennek a Hentaller Lajos könyvének nincs vásári alkalmatossága. Nem a ponyvára készült. Ez a könyv, a magyar történelmi könyvtár részére, minden időkre iratott. Nincs Hentaller Lajos könyvének más célzata, mint az igazság kiderítése, a melyet tudatlanságból és gonoszságból annyi sokszor elhomályosítanak. Nincs Hentaller Lajos előtt, könyvének megírása közben, más szempont, mint Kossuth Lajos óriási történelmi alak-

pénzügyi közigazgatási bírósághoz felterjesztetett.

Szeghalmi községének ottan egy kir. adóhivatal felállítása iránti kérelme pártolólágot lett felterjesztve a m. kir. pénzügyminiszterhez.

A kir. tanfelügyelő rendszerinti havi jelentése alapján felhivatnak a szeghalmi és orosházi járások főszolgabírái, hogy az 1883 évi 975 kb számú szabályrendeletnek megfelelően, a szegénység czimén felmentett iskolamulasztók részére kiállított szegénységi bizonyítványok a lelkész aláírásával is láttassék el. — Gyulaváros polgármestere pedig felhivatik, hogy a hiányosan beküldött iskolamulasztási kimutatásokat kellően felszerelve, május 10-ig terjessze be, — felhivatik továbbá, hogy a gyulai belvárosi gör. kel. iskola mellett hiányzó kényelmi helyek elkészítése iránt haladék nélkül intézkedjék,

(Folyt. köv.)

H I R E K.

— Gyászjelentés. Alólirottak fájdalomtól megölt szívvél jelentik a legjobb édes anyának, hű testvérnek, szerető nagyanyának illetve nagyanyósának Özvegy id. Medveczky Józsefné szül. Scheftsik Juliannának életének 76-ik évében f. évi április hó 26-án történt gyászos elhunytát. A drága kiszenvedettnek hűlt teteme folyó hó 27 én d. u. 4 órakor fog beszentelés után a róm. kath. szentegyház szertartása szerint

a halásztelki ó temetőben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig 28-án d. e. 10 órakor fog az egek Urának bemutatni. Medveczky Antónia, Özvegy Horánszky Istvánné, Medveczky József gyermekei. id. Scheftsik István, Scheftsik Mihály testvérei, Horánszky Irma férj Elek Dávidné, Horánszky István, Horánszky Berta férj. Berki Józsefné, Horánszky Gizella férj. Dr. Hubay Miklósné, Toperczer Irén férj. Medveczky Istvánné, Toperczer Lajos, Medveczky Laura férj. Endrődi Istvánné, Medveczky Elvira unokái. Kelt Szarvason, 1794. április 26-án Béke poraira!

— Utóállítás. A főszerekről távolmaradt védkötelesek utóállítása járásunkra nézve május hó 28-án lesz Csabán a község háza alsó termében.

— Agy és gerinczagylob. Miután Bihar megyében az agy és gerinczagylob javányosan fellépett, megyénk helyettes alispánja elrendelte, hogy ezen veszedelmes ragály netán előforduló esetei hozzá a helyi hatóság útján azonnal bejelentendők. A betegség sokszor minden előkészület nélkül lép fel. A beteg hőmérséklete emelkedett, itt-ott hányási inger, sőt valóságos hányás mutatkozik. A betegséget különösen jellemzi az erős fejfájás, mely sokszor az egész gerinczre elterjed. A beteg többnyire hanyatt fekszik, tarkóját hátraszegzi s fejét mintegy a párnába furja, nyaka merev, zaj és világosság iránt nagyon érzékeny. A székrekedés állandó tünet. Többször görcsös rángások sőt meredési görcsök lépnek fel, a beteg eszméletét elveszti s egy pár nap sőt sokszor 24 óra elforgásán belül elhal. Midőn a betegség huzamosabb tartamu, megtörténik, hogy a beteg hallását, látását, beszélő képességét elveszti. A minden utóbajok nélküli gyógyulás a legnagyobb ritkaság.

— Békésvármegye közigazgatási bi-

zottságának rendelete szerint Május hó 15-ikéig rendkívüli képviselőtestületi közgyűlés lesz egybe hívandó, mely közgyűlés egy kiküldött tag elnöklése alatt 3—5 tagból álló bizottságot alakítván, ezzel a községbeli gyámoltak és gondnokoltak bérlet útján gyümölcsöző vagyonaikat, valamint azon vagyonaikat, melyek magánhasználat alatt állanak, azonban bérleti kezelés mellett nagyobb jövedelmet biztosítanának összeírattatja, hogy azok számáról, kezeléséről és jövedelméről meggyőződést szerezessen.

— Emlékeztető. A lóosztályozás holnaptól kezdve 3 napon át tartatik a »Farkas» vendéglő udvarában.

— Csabacsúdön a lószerekről május hó 5-én fog megtartatni a Br. Königszwarter-féle nagyráti majorban.

— Orvos-választás. Kondoros községe április 30-án választ orvost. A közönség Dr. Lányi Pált óhajtaná, ki azonban még nem adott határozott választ, bár a kondorosiak erősen biznak hogy megnyerik őt községüknek.

— Távozó tanító. Pongrácz István kondorosi ev. tanító, a tótbánhegyesi egyház egyik tanítói állomására megválasztatván, Kondorosról elköltözik, hol másfél évig működött lelkiismeretes buzgalommal.

— Templom bővítés. Kondoroson a róm. kath. gyülekezet 5000 forintot kapott Schiffner volt endrődi plebános nagyváradi kanonoktól, hogy kisszerű templomát kibővítsé. A munkára április 26-án konkuráltak a vállalkozók s még a nyár folyamán hozzá látnak a dologhoz. Ez alkalommal az eddig fából létezett torony helyébe is másikat építenek.

— Elhaltak. Április 22-én Sárkány Anna 6 éves, Czesznak János 20 éves, Április 23-án Valkovszky Pál 83 éves, Gutyan Zsuzsanna 16 éves, Kondacs Katalin, Augusztus

jának leghivebb kidomborítása a körülötte szövődött eseményekből. Ebben a tekintetben annyira óvatos, hogy mellőz minden politikai bírálatot, vonatkozást. Nem idealizál, hanem a valóságot mutatja. Nem löpíti Kossuth kartársait, hogy a saját hőstét annál nagyobbak tüntesse fel társai között. El lehet mondani, hogy Magyarországon kevés ember van, ki akkora szeretettel, ragaszkodással csüngene Kossuth Lajos minden igaz magyar által tisztelt nagy alakján, mint Hentaller Lajos, de annál inkább bámulhatunk szigorú tárgyilagosságán, melyhez minden sorában ragaszkodik és ebben van könyvének egyik legdrágább értéke. Ezt az objektivitást kevés író tudja eltalálni, mert hol nagyitanak, hol kicsinyítenek az igazságot rovására. Valóban rá lehetne írni Hentaller Lajos könyvére: Kossuth Lajos legújabb és leghivebb fotográfiája. Nyent csak oly férfú irhat, aki kiváló tehetséget és egész életét azoknak az eszméknek szolgálatába szentelte, a melyeket Kossuth Lajos szórt szét ebben a hazában, hol azok oly dusan termő talajra találtak; ilyen történelmi könyvet csak az irhat, ki ama nagy történelmi események mozgató elemeinek kikutatásában fáradozik, buvátkodik szüntelen; mert ilyen

könyv megírásához költő kell: szellem és tudás. Lelke-edés és mély igazságérzet.

De van ezen kívül Hentaller Lajos könyvének még egy igen becse: oldala. Ez az eredeti kutatás és az ugynevezett plasztikus történetírás, melyet újabban a németországi jelesebb történetírók produkálnak oly nagy sikerrel. Ez a történelmi írási módszer ugyanis abban áll, hogy a történetíró élő, eleven alakban mutatja be az eseményeket, mintegy plasztikus csoportokban. Ezek a történetírók stílusukban ugyanis nem az elbeszélő, a regélő módszerét követik, hanem a drámaíróét. Nem leírnak hanem jelenetnek. Nem szereplők helyett és nevükben beszélnek, mintegy bemutatván őket a nagy közönségnek, hanem ott előttük eljátszadják velük szerepüket. Hentaller Lajos ezt a módszert nagy sikerrel követi. Még címeket sem ír könyvének fejezetei elé, hanem egyszerűen évszámokkal jelöli Kossuth Lajos élete pályájának egyes korszakait. Így első korszak 1802—1832, második 1832—1836, harmadik 1836—1837, negyedik 1837—1841, ötödik 1841—1844, hatodik 1844—1847, hetedik 1847—1848, nyolcadik 1848, kilencedik

1849, tizedik 1849—1851, tizenegyedik 1851—1867 és tizenhetedik 1867—1894. korszak.

Ezen évszámok aztán jelzik azokat az eseménycsoportokat, a melyek Kossuth Lajos körül szövődtek. Ezt a kitűnő plasztikus történetírási módszert Hentaller Lajos oly finom érzéssel, mondhatni nagy művészettel viszi keresztül könyvében, hogy Kossuth Lajos politikai és államférfúi jellemrajzát tökéletesen kidomborítva, mintegy Kossuth Lajos nagy történelmi alakját érzébe öntve befejezi előttünk abban az időpontban, midőn a szabadságharcz elbukásával Kossuth leszorított az aktív politika, a cselekmények színteréről és a mely időponttól kezdve Kossuth csak már mintegy egy nagy eszme képviselője, a magyar szabadság és függetlenségnek, az önfeláldozó hazaszeretnek és önzetlenségnek, ragyogó szobra állott a magyar nemzett előtt, mely határtalan hódolattal vette körül. Épen ezért Hentaller Lajos könyvének túlnyomó részét az 1851-ig tartó események taglalata képezi. Ezzel be van fejezve Kossuth Lajos történelmi drámája. Ettől fogva Hentaller Lajos már csak 60—70 lapon keresztül nagy vonásokban ismerteti az emigrációt, az 1867-iki kiegyezést és Kossuth hontalansá-

megszabaduljon tőle. És e pillanatban mégis úgy érezte hogy nagyon szereti. Elfelelte a konyhaszagot, az ortografiát, el mindent s térdre hullva kért tőle bocsánatot. Az asszonyka egy hosszú csókkal felelt volt férjének. És szent volt a béke.

Sokan azt hinnék, hogy ez a véletlen műve; pedig koránt sem az. A fiatal asszonykának van egy unoka bátyja, a ki egyik fővárosi napilap kiadóhivatalánál tisztviselő. Ez jól tudta a kis hirdetés titkát s elm... .. sz-p rokoná... E... .. az eg-sz.

Ezután nem is lehetne boldogabb párt képzelni, mint a milyen volt Fárady és neje. Boldogságukat a történet befejezése után három hónap múlva a gölya megjelenése még boldogabbá tette, hozván nekik frigyük megerősítésére egy angyalarczu kis fiucska.

Sz. T.

Vasuti menetrend.

I. Szarvas-Mezőtúr. 7

Induló-vonatok

7415. 7411. 7413.

reggel d. a. d. u.

3.45. 9.33. 1.55.

Érkező-vonatok.

7416. 7412. 7414.

reggel délbe este

8.33. 1.21. 5.44.

II. Szarvas-Mezöhegyes.

Induló vonatok.

3112. 3114.

reggel d. u.

4.10 1.1. 3.

Érkező vonatok.

8111. 8113.

d. u. reggel

1.42. 8.59.

Felelős szerkesztő: Miháfi József.

Kiadó: Sápisky János.

Nyilttér.)*

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudora.

A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt másod orvosa.

Dr. PETŐ LIPÓT

fogorvos

Szolnok, Szapáry-utca 1505. Terebély-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz-

Bromaethyllel)

Foglómések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlötteknek sem alkja sem aralmáért nem vállal felelőséget A szerk.

Mindenféle köhögést

hurutos bántalmait a légzőcsőnek és gégefőnek, valamint a tüdőnek továbbá a lélegzési nehézségeket, szűkmellűséget, aszthmát, elnyálkosodást, görcsös és száraz köhögést rekedtséget, torokcsiklanásokat, kezdődő mellbetegségeket a leggyorsabban távolítja el, a már évek óta legjobbnak bizonyult orvosi rendeletre készült és orvosilag j. n. o. sz. r. Gyö. Gy. Thea. E., csomag: 50 kr. a hozzá tartozó Szent György hurutpor egy dobozza pedig a legontosabb orvosi használata utasítással együtt szintén 50 kr. A javulás már egy pár mulva észlelhető. Két csomagnál kevesebbet nem küldünk. Postai küldeményeknél 20 kr. csomagolási és fuvarlevél díjjal több küldendő. Minden rendelmény egyenesen a Szent György gyógyszerárba küldendő Bécsbe V/2 Wimmergasse 33. E gyógyszerek ára ostautalványon előre küldendő be.

Üzlet-áthelyezés.

NAGY MIHÁLY könyvnyomdáját

saját házába helyezte át,

(Salétrom-utca 1189.)

Nyomdai megrendelesek valamint a „SZARVAS“ című lap kiadóhivatalát érdeklő

közlemények és előfizetési díjak

a régi helyiségben azaz a takarékpéztár

épületében

Braun Ignác

üzletében is elfogadtatnak.

nyomatott Nagy M. könyvnyomdájában Szarvason.